

PATVIRTINTA

Raseinių r.

Betygalos Maironio pagrindinės mokyklos
direktorius 2023 m. birželio 13 d.

įsakymu Nr. V₁-47-1

RASEINIŲ R. BETYGALOS MAIRONIO PAGRINDINĖS MOKYKLOS GABIŲ MOKINIŲ UGDYMO PROGRAMA

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Raseinių r. Betygalos Maironio pagrindinės mokyklos (toliau — Mokykla) gabių mokinių ugdymo programos (toliau — Programa) paskirtis — numatyti bendras gabių ir talentingų mokinių atpažinimo ir ugdymo kryptis, plėtoti šių mokinių gebėjimus sudarant socialines ir edukacines ugdymo(si) sąlygas.

2. Programa parengta vadovaujantis „Gabių vaikų ir jaunimo ugdymo programa“, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2009 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. ISAK-105, „Gabių ir talentingų vaikų paieškos, atpažinimo sistemos sukūrimo ir mokyklų šiems vaikams prieinamumo didinimo 2014—2016 metų veiksmų planu“, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2014 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. V-38.

3. Programa apibrėžia gabių mokinių sąvoką, ugdymo tikslus ir uždavinius, bendruosius gabių mokinių požymius bei reglamentuoja šių mokinių atpažinimo ir ugdymo organizavimą mokykloje.

II SKYRIUS

GABAUS MOKINIO SAMPRATA

4. Vartojama gabaus mokinio sąvoka suprantama taip, kaip ją apibrėžia „Gabių vaikų ir jaunimo ugdymo programa“, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2009 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. ISAK-105.

5. Gabūs vaikai — tai vaikai, galintys efektyviai įgyti žinių ir mokėjimų, juos pritaikyti naujoms problemoms spręsti, sparčiai mokytis iš patirties. Jų intelektualinių gebėjimų lygis yra labai aukštas. Turėdami šiuos intelektualinius gebėjimus gabūs vaikai lenkia arba pajėgūs pralenkti panašios patirties ir aplinkos bendraamžius savo vienos ar kelių mokslo sričių akademiniais pasiekimais. Šiems vaikams būdingas aukštas kurybiškumo lygis.

6. Gabumai gali pasireikšti vienoje ar keliose gebėjimų srityse: bendrojo intelekto, atskiroje mokslo (toliau — akademinėje) srityje, socialinėje, meninėje ir sportinėje veikloje.

III SKYRIUS

GABIŲ MOKINIŲ UGDYMO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

7. Tikslas - atsižvelgiant į gabių mokinių individualius poreikius užtikrinti ugdymo sistemiškumą ir nuoseklumą.

8. Uždaviniai:

- 8.1. atpažinti gabius mokinius bei tobulinti šių mokinių atpažinimui skirtus būdus;
- 8.2. pritaikyti ugdymo turinį ir aplinką gabių mokinių poreikiams;
- 8.3. plėtoti gabių mokinių ugdymo formas ir metodus bei numatyti papildomas priemones jų gabumų tobulinimui;
- 8.4. numatyti ir taikyti gabių mokinių skatinimo priemones.

IV SKYRIUS

BENDRIEJI GABIŲ MOKINIŲ POŽYMIAI

9. Gabių vaikų požymiai:
  - 9.1. pasižymi smalsumu, aktyviai domisi juos supančiu pasauliu, užduoda daug klausimų;
  - 9.2. turi gerą atmintį, įsimena lengvai ir greitai;
  - 9.3. turi daug žinių įvairiomis temomis;
  - 9.4. pagrindinių dalykų mokosi geriau ir greičiau nei dauguma jo bendraamžių;
  - 9.5. sutelktai domisi kai kuriomis mokslo sritimis;
  - 9.6. sparčiai mokosi iš patirties;
  - 9.7. kelia naujas idėjas ir kūrybiškai sprendžia problemas;
  - 9.8. pastabūs, lengvai ir greitai atranda ryšius, rodos, tarp visai nesusijusių dalykų;
  - 9.9. sklandžiai kalba, žodynas platesnis ir turtingesnis nei bendraamžių;
  - 9.10. turi stiprų loginį mąstymą ir moka argumentuotai pagrįsti savo nuomonę;
  - 9.11. ypač motyvuotas, kelia didesnius reikalavimus sau ir kitiems bei siekia aukštesnių rezultatų.

V SKYRIUS

GABIŲ MOKINIŲ ATPAŽINIMAS

10. Gabių vaikų atpažinimui dažniausiai naudojami metodai:
  - 10.1. standartizuoti žinių, kūrybiškumo testai, klausimynai;
  - 10.2. tėvu (globėjų, rūpintojų) nuomonė;
  - 10.3. bendraamžių bei bendraklasių nuomonė;
  - 10.4. dėstančių mokytojų, klasės vadovų nuomonė;
  - 10.5. mokinio pasiekimų ir veiklos stebėseną bei rezultatų analizę.
11. Mokykloje gabių mokinių atpažinimas remiasi pradinio ir pagrindinio ugdymo programos mokinių aukštesniojo lygmens gebėjimų tikrinimu.
12. Dalykų mokytojai subjektyviai taiko gabių mokinių atpažinimo kriterijus: labai geri mokymosi rezultatai ir pasiekimai mokomųjų dalykų olimpiadose, konkursuose, kituose tiksliniuose renginiuose.
13. Gabių mokinių stebėseną vyksta nuolat ugdymo procese. Dalykų mokytojai, klasės vadovai stebi ir analizuoja mokinių veiką (akademinę, socialinę, sporto ar meno), jos rezultatus ir įvertinę duomenis rekomenduoja gabiams mokiniams įvairias, jų gebėjimus ir poreikius atitinkančias veiklas.
14. Mokyklos specialistai, esant poreikiui, teikia pagalbą ir rekomendacijas dalykų mokytojams, klasių vadovams atpažįstant ir ugdant gabius mokinius.
15. Akademinėje srityje gabiais laikomi tie mokiniai, kurie rodo arba turi potencialą rodyti išskirtinius bendruosius ir specialiuosius akademinės srities gebėjimus.
16. Meniniam ir sportiniam gabumui bei talentingų vaikų atpažinimui, jų meninių ir sportinių gebėjimų atskleidimui atlieka neformaliojo švietimo, meninio arba sporto ugdymo programas vykdančios pedagogai.
17. Socialinėje srityje gabūs mokiniai pasižymi gerais bendravimo ir lyderystės igūdžiais. Šie mokiniai pasižymi gebėjimu vadovauti, greitai ir gerai orientuotis situacijoje, organizuoti ir planuoti veiklas.

VI SKYRIUS

GABIŲ MOKINIŲ UGDYMO(SI) ORGANIZAVIMAS

18. Gabių mokinių ugdymas apima šių mokinių atpažinimą, ugdymo individualizavimą ir diferencijavimą bei turbinimą.

19. Mokiniui skiriamos dalykų konsultacijos mokymosi poreikiams tenkinti, ruošiantis olimpiadoms ir konkursams.

20. Gabumams plėtoti individualiai pritaikomos įvairios mokymosi strategijos, darbo formos ir metodai pamokoje bei skiriamos diferencijuotos pamokos ar namų darbų užduotys.

21. Mokytojai, dirbantys su gabiais mokiniais:

21.1. planuoja ir pritaiko dalyko ugdymo turinį;

21.2. numato atitinkamus darbo metodus, skatinančius mokinio gebėjimų nuolatinį vystymąsi ir plėtojimąsi;

21.3. individualizuoja ir diferencijuoja ugdymo procesą pamokų metu skirdami atskiras užduotis, kurių atlikimas reikalauja sudėtingesnių mąstymo procesų ar sugebėjimų;

21.4. kūrybiškai taiko įvairius mokymosi būdus (tyrimai, projektai, darbas su papildomais šaltiniais ir pan.);

21.5. skatina mokinius dalyvauti olimpiadose, konkursuose, parodose, pleneruose, varžybose ir kituose renginiuose;

22. Mokykloje ugdymo aplinka pritaikoma gabių mokinių mokymo(si) poreikiams:

22.1. mokiniams sudaromos galimybės aktyviai ugdomuisi individualiai ir įvairaus dydžio grupėmis praktinei, eksperimentinei, teorinei ir kitai veiklai (neformaliojo ugdymo programos, konsultacijos);

22.2. mokiniams sudaromos galimybės tapti kitu mokiniu konsultantais, grupinio/ projektinio darbo vadovais;

22.3. mokytojams sudaromos galimybės dirbti inovatyviai naudojant šiuolaikines mokymo technologijas. Mokykloje visi kabinetai aprūpinti kompiuteriais ir daugialypės terpės projektoriais, įrengta kompiuterizuota skaitykla bei kt.;

22.4. naudojamos įvairios mokymo ir mokymosi priemonės. Kiekvienais metais pagal pateiktus metodinių grupių prašymus skiriama lėšų įsigyti mokomajai, metodinei medžiagai ir priemonėms;

23. Siekdami kuo geriau išmokyti atpažinti gabius mokinius bei kuo efektyviau pritaikyti ugdymo turinį pagal jų poreikius, mokytojai nuolat tobulina savo profesinę kompetenciją (seminarai, kursai, konferencijos, savišvieta, dalinimasis gerąja patirtimi ir kt.).

24. Klasių vadovai ir dalykų mokytojai teikia informaciją tėvams apie gabių mokinių mokymąsi, pasiekimus ir daromą pažangą. Klasių vadovai skatina mokinių tėvus įsitraukti ir dalyvauti veikloje ugdant ypatingus mokinių gabumus.

VII SKYRIUS

GABIŲ MOKINIŲ SKATINIMAS

26. Gabių mokinių dalyvavimas renginiuose, pasiekimai skelbiami mokyklos interneto svetainėje ir mokyklos feisbuko paskyroje.

27. Pusmečių, mokslo metų pabaigoje mokyklos direktoriaus padėkomis, konkursų, olimpiadų organizatorių padėkomis apdovanojami mokiniai:

27.1. pasižymėję visuomeninėje, akademinėje ar kitoje veikloje;

27.2. tapę laimėtojais, laureatais olimpiadose, varžybose, konkursuose ir kt.;

27.3. mokiniai, kurių metiniai įvertinimai atitinka aukštesnį lygį.

28. Esant galimybei, 1–10 klasių mokiniams organizuojama edukacinė- pažintinė išvyka.

29. Esant galimybei, mokiniai gali būti skatinami piniginėmis sumomis.

VIII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

30. Gabių mokinių ugdymo organizavimo priemonės planuojamos ir įtraukiamos į Mokyklos metų veiklos planą.

31. Mokyklos administracija vykdo gabių mokinių ugdymo(si) stebėseną, pagal poreikį inicijuoja su šia veikla susijusias apklausas ir tyrimus.

32. Aprašas esant poreikiui ar pasikeitus gabių mokinių ugdymą reglamentuojantiems dokumentams gali būti papildomas ir koreguojamas. Aprašo pakeitimai ir papildymai tvirtinami Mokyklos direktoriaus isakymu.

33. Tvarkos aprašas skelbiamas mokyklos interneto svetainėje.
